

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Podpredseda vlády a minister financií SR predkladá na rokovanie vlády SR návrh zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „návrh zákona“). Návrh zákona sa predkladá na základe úlohy B.9. uznesenia vlády č. 221/2021 zo dňa 28.04.2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti SR je zriadený na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, (ďalej len ako „nariadenie EÚ“). Mechanizmus je súčasťou Nástroja EÚ pre ďalšie generácie (Next Generation EU).

Predkladateľom a gestorom zákona je Ministerstvo financií Slovenskej republiky ako orgán zodpovedný za prípravu Plánu obnovy a odolnosti a za vyjednávanie a prípravu nariadenia EÚ.

Slovenská a európska ekonomika sa v súvislosti s negatívnymi následkami pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronou vírusom SARS-CoV-2, prepadla do krízy. Táto pandémiou spôsobená kríza, ako aj predchádzajúca hospodárska a finančná kríza ukázali, že rozvoj odolných ekonomík a finančných systémov postavených na silných hospodárskych a sociálnych štruktúrach pomáha členským štátom efektívnejšie reagovať na otrasy a rýchlejšie sa z nich spamätať.

Strednodobé a dlhodobé následky krízy budú závisieť od toho, ako rýchlo sa ekonomiky členských štátov spamätajú z krízy, čo zase závisí od fiškálneho priestoru, ktorý majú členské štáty k dispozícii na prijatie opatrení na zmiernenie sociálneho a ekonomického vývoja dopadu krízy a na odolnosť ich ekonomík.

Aj z týchto dôvodov Európska komisia navrhla vytvorenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čo je celoeurópsky program, v rámci ktorého budú z rozpočtu Európskej únie podporené investície a reformy v členských štátoch. Tieto reformy a investície musia byť zamerané na riešenie štrukturálnych slabostí ekonomík a na posilnenie ich odolnosti a sú preto nevyhnutné na to, aby sa ekonomiky vrátili na cestu udržateľného oživenia a zabránilo sa ďalšiemu prehlbovaniu rozdielov v Únii.

Návrh zákona sa predkladá z dôvodu potreby zavedenia právnej úpravy v SR, ktorá by upravila vzťahy pri vykonávaní mechanizmu, pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu, pôsobnosť orgánov štátnej správy a práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu a zodpovednosť za porušenie podmienok pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu.

Návrh zákona upravuje pôsobnosť Úradu vlády SR ako národnej implementačnej a koordinačnej autority, ktorá má koordinovať a riadiť vykonávanie mechanizmu a jeho finančné toky ako aj jeho postavenie ako orgánu zodpovedného za vykonávanie a koordináciu auditu mechanizmu. Rovnako upravuje postavenie a zodpovednosti ostatných ministerstiev ako vykonávateľov týchto investícií alebo reforiem, ako aj sprostredkovateľov a orgánu zabezpečujúceho ochranu finančných záujmov Európskej únie.

Návrh zákona ďalej upravuje spôsob, postup a podmienky poskytovania prostriedkov mechanizmu na základe zmluvy alebo rozhodnutia, režim a charakter prostriedkov

mechanizmus z hľadiska vnútroštátnych rozpočtových pravidiel, kontrolu a audit prostriedkov mechanizmu, finančné opravy na národnej úrovni, ochranu finančných záujmov Európskej únie a práva a povinnosti fyzických a právnických osôb.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády SR sa predkladá bez rozporov s ústrednými orgánmi štátnej správy. Rozpory pretrvávajú so zástupcami verejnosti ako je uvedené vo vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými právnymi predpismi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana ani na podnikateľské prostredie.

Deň nadobudnutia účinnosti zákona sa navrhuje na 15. októbra 2021 okrem čl. I § 11, ktorého účinnosť sa navrhuje na 1. júla 2022.

B. Osobitná časť

Čl. I

§ 1

Ustanovenie prvého odseku § 1 pozitívnym spôsobom definuje predmet úpravy zákona.

Predmetom zákona je právna úprava otázok a právnych vzťahov, postupov a procesov, ktoré vznikajú pri implementácii plánu obnovy a odolnosti v Slovenskej republike (ďalej len „plán obnovy a odolnosti“) s dôrazom na vytváranie podmienok pre efektívnu, účinnú a transparentnú koordináciu, riadenie, vykonávanie a kontrolu vykonávania mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zákon v tejto súvislosti upravuje pôsobnosť orgánov verejnej správy pri vykonávaní mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a pri poskytovaní prostriedkov z mechanizmu prijímateľom, ako aj práva a povinnosti osôb v súvislosti s vykonávaním mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zákon obsahuje aj procesné ustanovenia pri posudzovaní žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu. Definuje sa zároveň plán obnovy a odolnosti ako dokument upravený v nariadení, ktorý zahŕňa všetky investície a reformy, ku ktorým sa členský štát zaviazal voči Európskej komisii.

§ 2

Ustanovenia § 2 obsahujú v rámci základných ustanovení definície základných pojmov používaných v návrhu zákona.

Niektoré pojmy odkazujú priamo na text nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2021/241 o zriadení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, v ktorom sú ich definície obsiahnuté, prípadne na iné nariadenia EÚ. Vykonávaním mechanizmu sa myslí činnosť pri takých investíciách a reformách, ktoré sú financované prostriedkami mechanizmu. Ide teda o užší pojem ako vykonávanie plánu obnovy a odolnosti. Činnosť zahrnutá v pláne obnovy a odolnosti, ktorá je financovaná prostriedkami z mechanizmu v rámci vykonávania mechanizmu je investíciou. Zároveň sú definované prostriedky mechanizmu, systém implementácie mechanizmu, finančný nástroj a nezrovnalosti. Pri definícii nezrovnalosti bolo treba zaviesť novú definíciu na národnej úrovni, nakoľko na rozdiel od programov zdieľaného riadenia tento mechanizmus nemá definovanú nezrovnalosť v európskej legislatíve, avšak Európska komisia požaduje od členských štátov riešenie a nápravu nezrovnalostí.

Odlišnosť implementačnej štruktúry pri vykonávaní mechanizmu vyžaduje zadefinovanie jednotlivých subjektov, ktoré sa podieľajú na jeho vykonávaní. Definuje sa prijímateľ, žiadateľ, dodávateľ, subdodávateľ a finančný sprostredkovateľ. Dodávateľ je definovaný tak, aby tam spadali subjekty v prípade postupu podľa verejného obstarávania ako aj v prípade postupu podľa výnimky z pravidiel verejného obstarávania.

§ 3

Ustanovenia § 3 návrhu zákona vymedzujú pôsobnosť vlády Slovenskej republiky ako vrcholného orgánu výkonnej moci pri vykonávaní mechanizmu.

Vláda Slovenskej republiky pôsobí ako najvyššia schvaľovacia autorita, čomu zodpovedá aj jej navrhovaná pôsobnosť. Vláda Slovenskej republiky schvaľuje všetky významné dokumenty týkajúce sa plánu obnovy a odolnosti v Slovenskej republike: systém implementácie

mechanizmu, návrh dohody medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou uzatvorenou podľa článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 2021/241 a plán obnovy a odolnosti a akékoľvek jeho zmeny, a to vrátane aktualizácie plánu obnovy a odolnosti, ktorá sa predkladá Európskej komisii v prípade, ak členský štát navrhne zmenu alebo aktualizáciu plánu obnovy a odolnosti.

Vláda Slovenskej republiky zároveň určuje vykonávateľov zodpovedných za jednotlivé komponenty plánu obnovy a odolnosti.

Pri dohľade nad rýchlym a efektívnym vykonávaním mechanizmu schvaľuje vláda Slovenskej republiky návrh na zavedenie krízových opatrení na návrh národnej implementačnej a koordinačnej autority, ako aj zmenu alebo ukončenie krízových opatrení.

§ 4

Ustanovenia § 4 vymedzujú pôsobnosť národnej implementačnej a koordinačnej autority. Národnou implementačnou a koordinačnou autoritou je Úrad vlády Slovenskej republiky.

Národná implementačná a koordinačná autorita plní úlohy v oblasti koordinácie, komunikácie, finančného riadenia, kontroly a vykonávania plánu obnovy a odolnosti, ako aj mechanizmu. Európska komisia požaduje od členských štátov, aby na národnej úrovni jasne určili orgán, ktorý bude zodpovedný za koordináciu a riadenie mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ktorý bude mať dostatočnú pôsobnosť a právomoc na výkon všetkých svojich úloh.

Odsek 2 tohto paragrafu stanovuje funkcie a úlohy národnej implementačnej a koordinačnej autority ako koordinačného orgánu pri koordinácii mechanizmu, pričom táto koordinácia má tri hlavné rozmery.

V prvom prípade ide o koordináciu všetkých subjektov zapojených do vykonávania mechanizmu na národnej úrovni (vykonávatelia, sprostredkovatelia a prijímatelia).

V druhom prípade ide o koordináciu, zabezpečovanie komplementarity a synergií medzi mechanizmom a inými formami podpory na úrovni Európskej únie ako aj na vnútroštátnej úrovni, pričom pri zabezpečovaní tejto funkcie spolupracuje s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a inými orgánmi štátnej správy zodpovednými za iné programy Európskej únie.

V treťom prípade ide o zabezpečenie jednotnej komunikácie smerom k Európskej komisii.

Národná implementačná a koordinačná autorita zároveň riadi a usmerňuje jednotnú komunikáciu o pláne obnovy a odolnosti a jeho plnení.

Odsek 3 upravuje funkcie a úlohy národnej implementačnej a koordinačnej autority pri vykonávaní plánu obnovy a odolnosti, ktorá zahŕňa najmä prípravu, zmeny a predkladanie plánu obnovy a odolnosti a dohody s Európskou komisiou, kontrolu nad vykonávaním a dodržiavaním plánu obnovy a odolnosti, jeho monitorovanie a dohľad, vypracovávanie a predkladanie návrhov na zavedenie krízových opatrení ako aj ďalšie úlohy. Národná implementačná a koordinačná autorita vopred schvaľuje výzvy a priame vyzvania, sprostredkovateľov a osoby vykonávajúce finančné nástroje aby bola zabezpečená štihla a flexibilná implementačná štruktúra.

Odsek 4 upravuje funkcie a úlohy národnej implementačnej a koordinačnej autority ako finančného koordinátora pri vykonávaní mechanizmu, ktorá spočíva v riadení a koordinácii finančných tokov na národnej úrovni a medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou. Národná implementačná a koordinačná autorita je zodpovedná aj za predkladanie žiadostí

o platbu a ich príloh Európskej komisii. Zároveň zriaďuje samostatný účet, na ktorý prechádzajú prostriedky od Európskej komisie, a z ktorého po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky sú prevádzané do rozpočtu.

Národná implementačná a koordinačná autorita zároveň zhromažďuje a oznamuje Európskej komisii informácie o zistených nezrovnalostiach pri vykonávaní mechanizmu.

Odsek 5 obsahuje zmocnenie pre národnú implementačnú a koordinačnú autoritu žiadať od ktoréhokoľvek subjektu zapojeného do vykonávania mechanizmu informácie a údaje, ktoré národná implementačná a koordinačná autorita potrebuje pre výkon svojich úloh podľa tohto zákona.

§ 5

Právna úprava v ustanoveniach § 5 vymedzuje postavenie a úlohy vykonávateľa. Vykonávateľom môže byť iba ústredný orgán štátnej správy, ktorý je za vykonávateľa určený vládou Slovenskej republiky.

Vykonávateľ je zodpovedný za realizáciu investície alebo reformy, ktorá je zahrnutá v pláne obnovy a odolnosti. Vykonávateľ má možnosť prostriedky mechanizmu sám používať na realizáciu investície alebo reformy, pričom v tomto prípade ich neposkytuje prijímateľovi, ale sám ich používa na nákup tovarov a služieb potrebných pre zabezpečenie investície. Ak vykonávateľ prostriedky mechanizmu sám nepoužíva, poskytuje ich prijímateľovi alebo osobe vykonávajúcej finančné nástroje. Vykonávateľ je oprávnený zveriť časť svojich úloh napríklad realizáciu grantovej výzvy, sprostredkovateľovi po súhlase národnej implementačnej a koordinačnej autority. Toto zverenie prebieha na základe písomnej zmluvy, v ktorej vykonávateľ presne stanoví, ktoré úlohy a povinnosti prechádzajú na sprostredkovateľa.

Odsek 5 zabezpečuje oddelenie funkcií pri výkone kontroly, ak vykonávateľ sám používa prostriedky mechanizmu.

Odsek 6 ustanovuje povinnosť vykonávateľa, postupovať v súlade so zákonmi a dodržiavať povinnosti stanovené v pláne obnovy a odolnosti, v Operačnej dohode a systéme implementácie, v pokiaľ sám používa prostriedky mechanizmu na realizáciu investície alebo reformy.

Odsek 7 zmocňuje pre vykonávateľa žiadať od ktoréhokoľvek subjektu zapojeného do vykonávania mechanizmu informácie a údaje, ktoré vykonávateľ potrebuje pre výkon svojich úloh podľa tohto zákona.

§ 6

Právna úprava upravuje postavenie sprostredkovateľa.

Vzhľadom na snahu dosiahnuť čo najväčšiu efektnosť vykonávania mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je vhodné umožniť zverenie niektorých činností vykonávateľa na inú osobu, v tomto prípade na sprostredkovateľa. Tým môže byť právnická osoba, s ktorým uzavrie vykonávateľ písomnú zmluvu.

Všetky práva a povinnosti vykonávateľa, okrem tých, ktoré tento zákon nedovoľuje zmluvou preniesť, sa vzťahujú aj na sprostredkovateľa, ak sú tieto práva a povinnosti vymedzené v písomnej zmluve. V jednotlivých ustanoveniach zákona, v ktorých sa uvádzajú práva,

postavenie a povinnosti vykonávateľa, sú tieto relevantné v rozsahu poverenia aj pre sprostredkovateľa.

Sprostredkovateľ nemôže byť poverený rozhodovaním o námietkach podľa § 17.

§ 7

Právna úprava v ustanoveniach § 7 vymedzuje postavenie a úlohy Orgánu zabezpečujúceho ochranu finančných záujmov Európskej únie.

Úrad vlády Slovenskej republiky ako orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov Európskej únie podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov je koordinačným útvarom pre boj proti podvodom, pričom zabezpečuje, koordinuje a monitoruje výmenu informácií medzi subjektmi verejnej správy a vo vzťahu k Európskemu úradu pre boj proti podvodom.

Úrad vlády Slovenskej republiky spolupracuje s Európskym úradom boja proti podvodom a poskytuje súčinnosť pri administratívnom vyšetrovaní s cieľom poskytnúť ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike.

Na základe Národnej stratégie ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike zabezpečuje koordináciu činností orgánov a inštitúcií Slovenskej republiky zapojených do systému ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike.

§ 8

Ustanovenie § 8 upravuje vládny audit pri vykonávaní plánu obnovy a odolnosti. Audit v rámci mechanizmu sa vykonáva ako vládny audit podľa § 19 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Koordinovanie a centrálné plánovanie výkonu vládnych auditov pri vykonávaní plánu obnovy a odolnosti je úlohou Ministerstva financií Slovenskej republiky. Samotný výkon vládnych auditov Ministerstvo financií Slovenskej republiky zabezpečuje prostredníctvom svojich administratívnych kapacít, administratívnych kapacít Úradu vládneho auditu alebo inej právnickej osoby.

Pokiaľ sa využijú kapacity inej právnickej osoby, musí byť zabezpečené, že táto právnická osoba má dostatočné odborné, personálne a materiálne predpoklady pre výkon vládneho auditu.

Odsek 2 ustanovuje, že v súvislosti s výkonom vládneho auditu je potrebné zabezpečiť, aby osoby vykonávajúce vládny audit boli pri jeho výkone nezávislé od akéhokoľvek subjektu zapojeného do vykonávania plánu obnovy a odolnosti.

§ 9

Prostriedky mechanizmu sú verejnými prostriedkami a v nadväznosti na tento fakt § 9 upravuje rozpočtový režim týchto prostriedkov.

Ustanovuje sa, že z prostriedkov mechanizmu sa v štátnom rozpočte rozpočtujú príslušné výdavky na realizáciu investícií a reforiem zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti.

Vykonávateľ rozpočtované prostriedky mechanizmu na výdavkovom účte sám používa alebo sa ich poskytuje prijímateľom.

Prostriedky poskytnuté Slovenskej republike z Európskej únie na samostatný účet národnej implementačnej a koordinačnej autority sa postupne prevádzajú do príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, a to vždy po dohode medzi národnou implementačnou a koordinačnou autoritou a Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Z týchto prostriedkov sa zabezpečuje krytie výdavkov súvisiacich s vykonávaním plánu obnovy a odolnosti.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky má v zmysle odseku 4, v prípade nesúlady skutočných a rozpočtovaných príjmov, oprávnenie upraviť rozpočtované príjmy z prostriedkov mechanizmu.

Nevyužitú prostriedky mechanizmu rozpočtované v danom rozpočtovom roku možno použiť aj v ďalších rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel, najneskôr však do 31. decembra 2026.

Ustanovuje sa, že pokiaľ Európska komisia požiada o vrátenie poskytnutých prostriedkov na vykonávanie plánu obnovy a odolnosti alebo výnosov z nich, prostriedky sa Európskej komisii vrátia zo samostatného účtu národnej implementačnej a koordinačnej autority.

§ 10

Paragraf 10 obsahuje právnu úpravu krízových opatrení ako jedného z inštitútov dohľadu národnej implementačnej a koordinačnej autority nad vykonávaním plánu obnovy a odolnosti.

Ustanovuje sa možnosť zaviesť krízové opatrenia, ktorých cieľom je napomôcť vykonávateľovi v riadnej implementácii investície alebo reformy, ak hrozí, že investícia alebo reforma nebude implementovaná v stanovenej lehote, účele alebo rozsahu. Krízové opatrenia spočívajú napríklad v povinnosti plniť určité opatrenia, vykonať určité úkony, strpieť intenzívnejší dohľad národnej implementačnej a koordinačnej autority alebo podávať informácie a správy vláde Slovenskej republiky alebo predsedovi vlády Slovenskej republiky.

Krízové opatrenia navrhuje národná implementačná a koordinačná autorita po predchádzajúcej diskusii s vykonávateľom a schvaľuje ich vláda Slovenskej republiky. Každé opatrenie, jeho časový harmonogram, ako aj lehota splnenia, musí byť najprv prerokované s dotknutým vykonávateľom.

Plnenie krízových opatrení vyhodnocuje národná implementačná a koordinačná autorita. Ak tá zistí, že sa situácia v implementácii investície alebo reformy dostala do žiadúceho stavu, pripraví návrh na ukončenie uplatňovania krízových opatrení. Ak národná implementačná a koordinačná autorita zistí, že sa situácia v oblasti implementácie investície alebo reformy nezlepšila, pripraví návrh nových krízových opatrení, alebo návrh na zmenu už zavedených krízových opatrení. Tieto návrhy schvaľuje vláda na návrh národnej implementačnej a koordinačnej autority.

Ak by hrozili Slovenskej republike vážnejšie dôsledky z neuspokojivej implementácie plánu obnovy a odolnosti a reforiem a investícií v ňom zahrnutých, môže sa po schválení vládou Slovenskej republiky navrhnúť Európskej komisii vykonanie zmeny v pláne obnovy a odolnosti, alebo aktualizáciu tohto plánu. Podľa identifikovaných príčin neuspokojivej implementácie reforiem alebo investícií môže navrhovanú zmenu plánu obnovy a odolnosti predstavovať napríklad návrh na re-alokáciu v rámci jednotlivých komponentov alebo zmenu subjektu zodpovedného za implementáciu komponentu.

§ 11

Ustanovuje sa informačný a monitorovací systém pre plán obnovy a odolnosti, ktorý spravuje národná implementačná a koordinačná autorita a definuje sa jeho obsah.

Ustanovuje sa povinnosť pre subjekty zapojené do vykonávania plánu obnovy a odolnosti pravidelne evidovať a aktualizovať údaje o vykonávaní plánu obnovy a odolnosti a využívaní prostriedkov mechanizmu, na základe ktorých je možné poskytovať aktuálny prehľad o fyzickom a finančnom stave implementácie plánu obnovy a odolnosti.

Informačný a monitorovací systém plánu obnovy a odolnosti zabezpečuje komunikáciu s informačnými systémami Európskej komisie a s vnútroštátnymi informačnými systémami pre potreby plnenia úloh podľa tohto zákona.

§ 12

V § 12 sa ustanovujú všeobecné podmienky pre poskytovanie prostriedkov mechanizmu v Slovenskej republike.

Prostriedky mechanizmu sa prijímateľovi poskytujú na základe priameho vyzvania alebo výzvy.

Priame vyzvanie sa použije v prípade, ak je prijímateľ, ktorému sa majú poskytnúť prostriedky mechanizmu, individuálne určený v pláne obnovy a odolnosti, v rámci ktorého ho schváli Európska komisia. Priame vyzvanie sa použije aj v prípade, ak sa prostriedky mechanizmu poskytujú na také investície a reformy, ktoré v zmysle osobitného predpisu zabezpečuje konkrétny prijímateľ, ktorý má na plnenie takejto úlohy pôsobnosť (napr. zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 575/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V týchto prípadoch nemusí byť na národnej úrovni realizovaný žiadny proces výberu prijímateľa. Vykonávateľ zašle priamo určenému prijímateľovi návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a písomne vyzve tohto prijímateľa na jej uzavretie.

Odsek 2 ustanovuje, že pokiaľ nie je v zmysle odseku 1 možné priamo určiť prijímateľa, prijímateľ je vybraný zo širšieho okruhu potenciálnych žiadateľov uplatnením pravidiel a postupov v zmysle tohto zákona realizovaných za týmto účelom vykonávateľom.

§ 13

Odsek 3 ustanovuje povinnosť všetkých subjektov zapojených do vykonávania mechanizmu predchádzať dvojitému financovaniu z prostriedkov mechanizmu a z fondov Európskej únie alebo z iných programov Európskej únie. Znamená to, že na tie isté výdavky alebo tie isté náklady nemožno získať prostriedky z viacerých zdrojov Európskej únie, ak by tým došlo k ich dvojitému, resp. duplicitnému financovaniu. Duplicitné financovanie je považované za závažnú nezrovnalosť a v prípade podozrenia alebo zistenia takejto nezrovnalosti je potrebné nahlásiť ju národnej implementačnej a koordinačnej autorite, ktorá následne zabezpečí jej riešenie.

Aby boli verejné prostriedky poskytované len osobám, ktoré sa nedopustili závažných porušení predpisov, ustanovujú sa vylučujúce podmienky, za ktorých nie je možné poskytnúť prijímateľom prostriedky mechanizmu. V odseku 4 sa upravujú aj podmienky vylučujúce prijímateľa, ktorou je právnická osoba, ktorá má vo svojich orgánoch osobu právoplatne odsúdenú pre niektorý z určených trestných činov.

Odsek 5 oprávňuje vykonávateľa a sprostredkovateľa žiadať od žiadateľa, prijímateľa, alebo osôb konajúcich v ich mene, údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov a povinnosť žiadateľa, prijímateľa, alebo osôb konajúcich v ich mene tieto údaje poskytnúť.

Použitie prostriedkov mechanizmu prijímateľom je naviazané na konkrétny účel, podmienky a čas, ktoré sú určené v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu uzavretej medzi prijímateľom a vykonávateľom.

Na postupy pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu sa nevzťahuje Správny poriadok okrem konania o námietkach podľa § 17. Na toto konanie o námietkach sa pritom primerane uplatnia ustanovenia § 24, 25, 25a, 27, 47 a 52 Správneho poriadku.

§ 14

Upravuje sa poskytovanie prostriedkov mechanizmu prijímateľovi nenávratným spôsobom.

Prostriedky mechanizmu sa prijímateľovi poskytujú na základe inomínatnej zmluvy s vykonávateľom uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorá upraví práva a povinnosti vykonávateľa a prijímateľa v súvislosti s poskytovaním prostriedkov mechanizmu. Prijímateľ bude počas trvania zmluvy naďalej povinný plniť povinnosti mu uložené zákonom.

Ustanovuje sa povinnosť žiadateľa poskytnúť vykonávateľovi pred uzavretím zmluvy súčinnosť v rozsahu potrebnom na uzavretie zmluvy. Ide napríklad o preukázanie splnenia takých podmienok, ktorých splnenie a preukázanie sa nevyžaduje od všetkých žiadateľov, ale len od tých, s ktorými bude uzavretá zmluva. Neposkytnutie potrebnej súčinnosti vykonávateľovi môže mať za následok neuzatvorenie zmluvy.

Nadobudnutím účinnosti zmluvy, vzniká právny nárok na poskytnutie prostriedkov mechanizmu. Reálne poskytnutie prostriedkov mechanizmu je však viazané aj na splnenie podmienok dohodnutých v zmluve.

Prostriedky mechanizmu sa poskytujú prijímateľovi s cieľom prispieť k dosahovaniu cieľov a míľnikov určených v pláne obnovy a odolnosti. Čiastkové míľniky a ciele, ktoré má splniť prijímateľ, sú uvedené v zmluve. Nesplnenie čiastkových cieľov a míľnikov uvedených v zmluve môže byť porušením zmluvy, a môže tak mať vplyv na reálne poskytnutie prostriedkov mechanizmu v zazmluvnenej výške.

Poskytovanie prostriedkov mechanizmu prijímateľovi môže mať jednu z foriem uvedených v čl. 125 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, a to formou financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, formou refundácie skutočne vynaložených oprávnených nákladov, formou jednotkových nákladov, formou jednorazovej platby, formou paušálneho financovania alebo kombináciou týchto foriem.

§ 15

Výzvu vypracuje vykonávateľ a po jej predchádzajúcom písomnom schválení národnou implementačnou a koordinačnou autoritou ju vyhlási zverejnením na svojom webovom sídle. Informácia o zverejnení výzvy môže byť následne šírená aj inými masovo komunikačnými prostriedkami za účelom zabezpečenia čo najširšej informovanosti o vyhlásenej výzve. Záväzné znenie výzvy je však len také, ktoré je vyhlásené spôsobom podľa tohto zákona, t. j. na webovom sídle vykonávateľa.

Obsahom výzvy sú formálne náležitosti, obsahové náležitosti a podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Zákon bližšie upravuje obsah jednotlivých častí výzvy.

Vykonávateľ môže výzvu zrušiť vtedy, ak nie je možné poskytovať prostriedky mechanizmu na základe výzvy, najmä ak sa zmenili okolnosti, za ktorých sa výzva vyhlásila, napríklad ak došlo k zmene plánu obnovy a odolnosti a investícia sa už viac nebude realizovať, alebo ak sa vyskytli dôvody, pre ktoré nemožno od vykonávateľa požadovať, aby vo vyhlásenej výzve pokračoval, najmä ak sa zistilo porušenie tohto zákona alebo iných predpisov Slovenskej republiky a Európskej únie.

Ak ide o výzvu končiacu konkrétnym dátumom, môže ju vykonávateľ zrušiť aj po uplynutí tohto dátumu, a to do zaslania prvého návrhu zmluvy prijímateľovi. V takom prípade poskytovateľ predložené žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu vráti žiadateľom.

Ak ide o výzvu končiacu na základe nejakej skutočnosti, ktorou je napr. vyčerpanie alokácie, môže byť výzva zrušená do momentu, kým nenastala táto skutočnosť. V takom prípade vykonávateľ predložené žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu vráti alebo ich posúdi. Pri voľbe postupu vo vzťahu k žiadostiam o poskytnutie prostriedkov mechanizmu predložených do času zrušenia výzvy vychádza vykonávateľ z posúdenia dôvodov zrušenia výzvy a do úvahy berie najmä skutočnosť, či je možné na žiadosti aplikovať podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu alebo či je možné uplatniť kritériá a spôsob posúdenia uvedené vo výzve.

Zrušenie výzvy podlieha režimu riadneho zverejnenia na webovom sídle vykonávateľa spolu s odôvodnením jej zrušenia.

Vykonávateľ je oprávnený zmeniť vyhlásenú výzvu, ak ide o zmenu formálnych náležitostí výzvy podľa odseku 3. Vykonávateľ môže vo vyhlásenej výzve zmeniť podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu podľa odseku 5, avšak len v prípade, ak by táto zmena nemala za následok zmenu v posudzovaní už predložených žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu alebo ak zmena podmienok podľa odseku 5 vyplýva zo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov.

Aj zmena výzvy podlieha režimu riadneho zverejnenia na webovom sídle vykonávateľa. Zmenu výzvy môže vykonávateľ vykonať, a to jej zverejním, až po jej predchádzajúcom písomnom schválení národnou implementačnou a koordinačnou autoritou.

§ 16

Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu podáva žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy zverejnenej vykonávateľom. Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu sa podáva od zverejnenia výzvy do uzavretia výzvy, okrem prípadu, ak poskytovateľ určí vo výzve inú lehotu na predkladanie žiadosti. Žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu musí obsahovať všetky zákonom stanovené náležitosti a musí byť podaná riadne, včas a vo forme určenej v zverejnenej výzve.

Upravuje sa proces vyhodnocovania žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, ktorý začína dorúčením žiadosti vykonávateľovi. Na tento postup sa Správny poriadok nevzťahuje.

Ak žiadosť o poskytnutie prostriedkov mechanizmu nie je úplná, vykonávateľ vyzve žiadateľa na doplnenie žiadosti. V prípade potreby je vykonávateľ oprávnený požiadať žiadateľa aj o vysvetlenie žiadosti. Ustanovenia týkajúce sa postupu doplnenia alebo vysvetlenia žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu slúžia ako nástroj na odstránenie neúplnosti žiadosti alebo vyjasnenia skutočností neumožňujúcich posúdenie splnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Vykonávateľ môže umožniť doplnenie a vysvetlenie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu takým spôsobom a v takom rozsahu, aby boli dodržané princípy uvedené v odseku 5. Vykonávateľ poskytne žiadateľovi primeranú lehotu na doplnenie alebo vysvetlenie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Pri vyhodnocovaní žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu sa postupuje spôsobom a podľa kritérií konkrétne uvedených vo výzve. Poradie žiadateľov o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, ktorí splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, sa zostavuje v závislosti od najlepšie splnených kritérií alebo v závislosti od najskoršie doručenej úplnej žiadosti o prostriedky. Splnenie kritérií sa vyhodnocuje z kvalitatívnej alebo kvantitatívnej stránky.

Na základe posúdenia žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu vykonávateľ informuje žiadateľa o tom, či žiadosť spĺňa alebo naopak nespĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu určené vo výzve.

Žiadateľ, ktorého žiadosť nespĺňa podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu je oprávnený podať písomné námietky, a to do šiestich pracovných dní od doručenia oznámenia.

Vykonávateľ bezodkladne zašle návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu žiadateľovi, ktorý splnil podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu určené v zákone a vo výzve, pričom postupuje vzostupne podľa poradia žiadateľov vytvoreného podľa odseku 4. V rámci tohto poradia oslovuje vykonávateľ s návrhom na uzatvorenie zmluvy žiadateľov až do momentu vyčerpania prostriedkov mechanizmu na účel určený vo výzve.

Vykonávateľ otvorene a transparente zverejňuje a aktualizuje na svojej webovej stránke zoznam žiadateľov, ktorí splnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu, zoznam žiadateľov, ktorí nespĺnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu a zoznam prijímateľov s ktorými bola uzatvorená zmluva.

§ 17

Žiadateľ môže predložiť vykonávateľovi proti posúdeniu nesplnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu námietky, a to písomne a v stanovenej lehote. O námietkach rozhoduje v prípade autoremedúry vykonávateľ, inak štatutárny orgán vykonávateľa.

Vykonávateľ môže v rámci autoremedúry opodstatneným námietkam vyhovieť v plnom rozsahu. Vykonávateľ tak môže urobiť do ôsmich pracovných dní od doručenia námietky vykonávateľovi. V prípade, že tak vykonávateľ v stanovenej lehote neurobí, t. j. námietkam v plnom rozsahu nevyhoví, postúpi v tejto lehote námietky na rozhodnutie štatutárnemu orgánu vykonávateľa. Štatutárny orgán vykonávateľa rozhoduje o námietkach v lehote do desiatich pracovných dní od predloženia námietok, pričom v odôvodnených prípadoch sa táto lehota predlžuje o ďalších pätnásť pracovných dní. O predĺžení lehoty je vykonávateľ povinný žiadateľa upovedomiť.

Námietky proti posúdeniu nesplnenia podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu musia byť odôvodnené. Na neodôvodnené námietky sa neprihliada.

Proti rozhodnutiu o námietkach nemožno podať opravný prostriedok.

§ 18

Ustanovenia § 18 popisujú možnosti poskytovania prostriedkov mechanizmu návratným spôsobom, prostredníctvom osoby vykonávajúcou finančné nástroje ako aj základne finančné toky a zmluvné vzťahy pri vykonávaní finančných nástrojov financovaných z prostriedkov mechanizmu.

Vykonávateľ poskytuje prostriedky mechanizmu osobe vykonávajúcej finančné nástroje na základe zmluvy o financovaní.

Osoba vykonávajúca finančné nástroje sa môže rozhodnúť vykonávať finančný nástroj priamo a v tom prípade uzavrie zmluvu s prijímateľom. Pri tomto postupe nie je súčasťou implementačnej štruktúry finančný sprostredkovateľ.

V prípade, ak osoba vykonávajúca finančné nástroje poverí časťou vykonávania finančného sprostredkovateľa, poskytne mu prostriedky mechanizmu na základe zmluvy s finančným sprostredkovateľom. Finančný sprostredkovateľ potom uzatvára zmluvu s prijímateľom.

Odseky 5 až 7 následne upravujú povinnosti týkajúce sa vrátenia prostriedkov z jednotlivých úrovni implementácie finančných nástrojov.

§ 19

Ustanovenia § 19 stanovujú, čo je zmluva o financovaní finančného nástroja, ktorá upravuje vzťah medzi vykonávateľom a osobou vykonávajúcou finančné nástroje, ako aj fakt, že sa jedná o inomínatnu zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Odsek 2 ustanovuje osobitné obsahové náležitosti zmluvy o financovaní finančného nástroja výpočtom náležitostí, ktoré sú povinnou súčasťou zmluvy o financovaní.

§ 20

Ustanovenia § 20 stanovujú, čo je zmluva s finančným sprostredkovateľom, ktorá upravuje vzťah medzi osobou vykonávajúcou finančné nástroje a finančným sprostredkovateľom, ako aj fakt, že sa jedná o inomínatnu zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Odsek 2 ustanovuje osobitné obsahové náležitosti zmluvy s finančným sprostredkovateľom výpočtom náležitostí, ktoré sú povinnou súčasťou zmluvy s finančným sprostredkovateľom.

§ 21

Ustanovenie v odseku 1 definuje pojem finančnej opravy. Na právnom základe tohto inštitútu vzniká povinnosť vrátiť alebo viazať prostriedky mechanizmu, ak je zistená nezrovnalosť alebo iné porušenie pri poskytovaní alebo používaní prostriedkov mechanizmu. Pod nezrovnalosťou sa pritom v zmysle ustanovenia § 2 písm. m) tohto návrhu zákona rozumie „akékoľvek porušenie práva Európskej únie alebo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa jeho uplatňovania pri vykonávaní mechanizmu, vyplývajúce z konania alebo opomenutia fyzickej osoby, právnickej osoby alebo subjektu, ktorý sa zúčastňuje na vykonávaní mechanizmu, dôsledkom čoho je alebo by mohlo byť poškodenie finančných záujmov Európskej únie.“

Odsek 2 špecifikuje postup pri finančných opravách voči prijímateľom alebo osobám vykonávajúcim finančné nástroje. Ak je na strane prijímateľa alebo osoby vykonávajúcej finančné nástroje zistená nezrovnalosť alebo iné porušenie pri poskytovaní alebo používaní prostriedkov mechanizmu, finančná oprava sa uskutočňuje vrátením prostriedkov alebo ich časti. Toto neplatí iba v prípade, ak je prijímateľom štátna rozpočtová organizácia. V prípade štátnej rozpočtovej organizácie sa finančná oprava vysporiada viazaním prostriedkov mechanizmu.

Odsek 3 sa týka finančných opráv voči vykonávateľom. Vykonávateľmi sú v zmysle § 5 ods. 1 zákona ústredné orgány štátnej správy, ktoré sú ako vykonávatelia určené vládou Slovenskej republiky. Vykonávatelia zodpovedajú za realizáciu investície alebo reformy v súlade s plánom obnovy a odolnosti, vrátane dosahovania míľnikov a cieľov investícií a reforiem, a to v súlade s dohodou uzatvorenou s Európskou komisiou v zmysle čl. 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241. Ak je zistená nezrovnalosť alebo iné porušenie pri poskytovaní alebo používaní prostriedkov mechanizmu na strane vykonávateľa, je tento povinný uskutočniť viazanie prostriedkov mechanizmu. V prípade, že tak neurobí sám, vykoná viazanie prostriedkov mechanizmu na návrh národnej implementačnej a koordinačnej autority Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Odsek 4 má procesnú povahu. Bližšie odkazuje na ustanovenia zákona, podľa ktorých sa postupuje v prípade vzniku povinnosti vrátiť prostriedky mechanizmu alebo ich časť na strane prijímateľa alebo osoby vykonávajúcej finančné nástroje.

Odsek 5 bližšie upravuje postup v prípade vzniku povinnosti vrátiť prostriedky mechanizmu alebo ich časť na strane prijímateľa alebo osoby vykonávajúcej finančné nástroje, ak neboli vysporiadané prijímateľom alebo osobou vykonávajúcou finančné nástroje z vlastnej iniciatívy. V takej situácii má vykonávateľ povinnosť vyzvať prijímateľa alebo osobu vykonávajúcu finančné nástroje na vrátenie prostriedkov mechanizmu alebo ich časti. Ak sú tieto prostriedky mechanizmu v určenej lehote vrátené, voči prijímateľovi alebo osobe vykonávajúcej finančné nástroje sa ďalšie sankčné prostriedky (penále a pokuta za porušenie finančnej disciplíny) neuplatňujú. V prípade, že suma prostriedkov mechanizmu alebo ich časti, ktorá sa má vrátiť, nepresiahne 40 eur, táto suma sa neuplatňuje a nevymáha. Dôvodom na neuplatňovanie a nevymáhanie takýchto súm je skutočnosť, že predpokladané náklady na vymáhanie môžu presiahnuť náklady na vymáhanie.

Odsek 6 upravuje situáciu, že prijímateľ alebo osoba vykonávajúca finančné nástroje nevráti prostriedky mechanizmu alebo ich časť ani po výzve zaslanej vykonávateľom, a povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu vznikla v dôsledku porušenia finančnej disciplíny. Pojem porušenie finančnej disciplíny je legálne definovaný v ustanovení § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa v tomto prípade aj ďalej postupuje. V prípade, že povinnosť vrátiť prostriedky mechanizmu vznikla v dôsledku iného porušenia, postupuje sa

pri vrátení prostriedkov mechanizmu podľa ustanovení § 131 až § 138 Civilného sporového poriadku.

§ 22

Ustanovenie § 22 ods. 1 upravuje správu pohľadávok štátu, ktoré vznikli z vykonávania mechanizmu, pričom odkazuje na postup a povinnosti správcu pohľadávky štátu podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa danej právnej úpravy sa postupuje, ak § 21 ods. 5 a 6 predkladaného zákona neustanovujú inak.

Odsek 2 určuje, že správcom pohľadávky štátu z prostriedkov mechanizmu do dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny je vykonávateľ. Dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny sa správcom pohľadávky štátu z prostriedkov mechanizmu stáva orgán, ktorý dané rozhodnutie vydal.

Odsek 3 sa venuje účtovaniu o pohľadávke štátu, ktorá vznikla z prostriedkov mechanizmu, pričom o nej účtuje správca tejto pohľadávky.

§ 23

Ochrana finančných záujmov Európskej únie je jednou z hlavných podmienok vykonávania mechanizmu, ktorým Európska komisia podmieňuje jeho implementáciu a distribúciu prostriedkov z rozpočtu Európskej únie. Právna úprava v tomto paragrafe sa inšpiruje právnou úpravou ochrany finančných záujmov Európskej únie, ktorú Slovenská republika zaviedla pri implementácii európskych štrukturálnych a investičných fondov v období 2014 až 2020.

Odsek 1 vypočítava okruh konaní, ktoré zákonodarcu očakáva, že budú sledované v rámci napĺňania ochrany finančných záujmov Európskej únie pri vykonávaní mechanizmu. Patria sem prevencia, odhaľovanie, zisťovanie a riešenie nezrovnalostí, prijímanie nápravných opatrení a vysporiadanie finančných opráv.

Odsek 2 stanovuje povinnosť národnej implementačnej a koordinačnej autority, vykonávateľa, sprostredkovateľa, osoby vykonávajúcej finančné nástroje, finančného sprostredkovateľa a prijímateľa predchádzať vzniku nezrovnalostí. Ak nezrovnalosť vznikne, sú tieto subjekty povinné bezodkladne prijať nápravné opatrenia. Pod nezrovnalosťou sa v zmysle ustanovenia § 2 písm. m) tohto zákona rozumie „akékoľvek porušenie práva Európskej únie alebo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa jeho uplatňovania pri vykonávaní mechanizmu, vyplývajúce z konania alebo opomenutia fyzickej osoby, právnickej osoby alebo subjektu, ktorý sa zúčastňuje na vykonávaní mechanizmu, dôsledkom čoho je alebo by mohlo byť poškodenie finančných záujmov Európskej únie.“

Odseky 3 až 8 stanovujú ďalšie povinnosti pre rôzne subjekty zapojené do vykonávania mechanizmu pri zisťovaní, nahlasovaní a evidovaní nezrovnalostí tak, aby nikdy nedošlo k porušeniu práva s vplyvom na rozpočet Európskej únie, ktoré by nebolo zaevidované a vyriešené.

Odsek 9 stanovuje minimálne požiadavky, ktoré musí obsahovať správa o nezrovnalosti a odsek 10 zveruje vyriešenie nezrovnalosti vykonávateľovi.

§ 24

Ustanovenia § 24 upravujú predchádzanie a riešenie konfliktu záujmov pri vykonávaní mechanizmu, pričom toto predchádzanie a riešenie je založené na nulovej tolerancii konfliktu záujmov.

Odsek 1 stanovuje, že národná implementačná a koordinačná autorita, vykonávateľ, sprostredkovateľ a osoba vykonávajúca finančné nástroje sú povinní pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu konať tak, aby nehrozil, nevznikol a tiež netrval konflikt záujmov. Ak však napriek týmto opatreniam dôjde k situácii, že hrozí, vzniká alebo trvá konflikt záujmov, sú tieto subjekty povinné prijať všetky opatrenia, ktorými zabránia tomu, že táto situácia ovplyvní, naruší alebo ohrozí nestranný, transparentný, nediskriminačný, efektívny, hospodárny a objektívny výkon plnenia ich úloh pri vykonávaní mechanizmu.

Odsek 2 stanovuje ktoré osoby sú vylúčené z ktorých úkonov v rámci implementácie plánu obnovy a odolnosti.

Odsek 3 definuje, kto sa chápe ako zainteresovaná osoba na strane žiadateľa alebo prijímateľa. Pod iným obdobným právnym vzťahom uvedeného v písm. e) daného ustanovenia sa rozumie obchodnoprávny vzťah alebo právny vzťah na základe iného právneho predpisu ako Zákonníka práce (napr. mandátna zmluva).

Odsek 4 vymedzuje obdobie, v ktorom sa posudzuje osoba podľa odseku 3 ako zainteresovaná osoba na strane žiadateľa alebo prijímateľa.

Odsek 5 určuje, že z realizácie investície sú vylúčené zainteresované osoby na strane vykonávateľa a sprostredkovateľa. Výnimku tvoria situácie, ak investíciu uskutočňuje sám vykonávateľ.

Odsek 6 stanovuje, že zainteresovanou osobou na strane vykonávateľa a sprostredkovateľa je zamestnanec vykonávateľa alebo zamestnanec sprostredkovateľa podieľajúci sa na riadení alebo vykonávaní niektorej z činností pri príprave výzvy, posudzovaní žiadosti o prostriedky, rozhodovaní o námietkach a kontrole vykonávania plánu obnovy a odolnosti, alebo iná osoba spôsobilá ovplyvniť narušiť alebo ohroziť nestranné, transparentné, nediskriminačné, efektívne, hospodárne alebo objektívne plnenie úloh pri vykonávaní mechanizmu.

Podľa odseku 7 je zamestnanec národnej implementačnej a koordinačnej autority, zamestnanec vykonávateľa alebo zamestnanec sprostredkovateľa povinný bezodkladne oznámiť skutočnosti nasvedčujúce konfliktu záujmov, o ktorých sa dozvedel, svojmu najbližšiemu nadriadenému. Iná osoba podieľajúca sa na implementácii mechanizmu plánu obnovy a odolnosti, ktorá sa dozvedela o konflikte záujmov, má povinnosť bezodkladne túto skutočnosť oznámiť vykonávateľovi, sprostredkovateľovi alebo národnej implementačnej a koordinačnej autorite.

Podľa odseku 8, ak dôjde k identifikácii konfliktu záujmov vykonávateľom alebo sprostredkovateľom, sú títo povinní vykonať príslušné opatrenia, aby bol konflikt záujmov odstránený.

§ 25

Ustanovenia § 25 upravujú získavanie, spracúvanie a prístup k osobným údajom fyzických osôb zapojených do vykonávania mechanizmu, keďže ide o jednu z požiadaviek Európskej komisie a nariadenia (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

Odsek 1 oprávňuje národnú implementačnú a koordinačnú autoritu, vykonávateľa a sprostredkovateľa, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov, spracúvať v stanovenom rozsahu osobné údaje.

Odsek 2 stanovuje, ktoré osobné údaje sa podľa zákona spracúvajú.

Odsek 3 bližšie upravuje spracúvanie osobných údajov dodávateľa a subdodávateľa.

Odsek 4 oprávňuje národnú implementačnú a koordinačnú autoritu, vykonávateľa a sprostredkovateľa na prístup k osobným údajom v rozsahu podľa odseku 2, ktoré sa nachádzajú v informačných systémoch iných právnických osôb. Zároveň sú dotknuté iné právnické osoby povinné tieto údaje poskytnúť.

Odsek 5 stanovuje povinnosť a oprávnenie pre národnú implementačnú a koordinačnú autoritu, vykonávateľa a sprostredkovateľa poskytnúť osobné údaje v rozsahu odseku 2 zákona na účely kontroly alebo auditu.

Čl. II

Týmto sa mení a dopĺňa § 31a ods. 2 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov tak, že sa stanovuje výnimka zo zákazu určeného nakladania s prioritným majetkom, ak ním nezisková organizácia zabezpečuje pohľadávku štátu zo zmluvy uzatvorenej podľa osobitného predpisu.

Čl. III

Týmto ustanovením sa dopĺňa § 24 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, čím sa rozširuje vecná pôsobnosť Úradu vlády Slovenskej republiky ako ústredného orgánu štátnej správy aj na oblasť koordinácie a vykonávania Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a vykonávania mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Čl. IV

Tento článok dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) tak, že dopĺňa nový § 20b, kde upravuje rozpočtový charakter prostriedkov mechanizmu.

Prvý bod upravuje predmet a rozsah úpravy zákona č. 523/2004 Z. z., ktorá sa tak vzťahuje aj na prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, na postupy, právne vzťahy, práva a povinnosti osôb vo vzťahu k týmto prostriedkom, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Následne sa upravuje aj odkaz k poznámke pod čiarou.

Pri bode 3 ide o rozšírenie legálnej definície verejných prostriedkov podľa zákona č. 523/2004 Z. z., aj o prostriedky poskytnuté z rozpočtu Európskej únie na vykonávanie Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

V bode 4 ide o legislatívno-technickú úpravu. Dochádza k rozšíreniu okruhu subjektov, ktoré sú povinné postupovať podľa § 19a zákona č. 523/2004 Z. z., o subjekty pripravujúce investíciu

alebo koncesiu, ktorej najmenej polovica výdavkov je financovaná zo štátneho rozpočtu, upravuje odsek 11.

V bode 5 sa vkladá do zákona č. 523/2004 Z. z. nový § 20b, ktorým sa zavádza osobitná právna úprava vzťahujúca sa na prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Toto ustanovenie má význam z hľadiska pôsobnosti zákona č. 523/2004 Z. z., keďže predovšetkým určuje, ktoré ustanovenia tohto predpisu sa vzťahujú či prípadne nevzťahujú na prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Čl. V

Tento článok dopĺňa v ustanovení § 162 ods. 3 zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov novým písmenom k), na základe ktorého sa nepovažuje za porušenie povinnosti mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v rámci svojich pracovných povinností či postavenia člen štatutárneho orgánu, dozorného orgánu, zamestnanec, prokurista, likvidátor, správca konkurznej podstaty, nútený správca, zástupca núteného správcu, ako aj ďalšie osoby podieľajúce sa na činnosti správцovskej spoločnosti a depozitára, ak je informácia poskytnutá národnej implementačnej a koordinačnej autorite, vykonávateľovi a Ministerstvu financií Slovenskej republiky pri výkone kontroly alebo auditu finančných nástrojov ustanovených osobitným predpisom.

Čl. VI

Tento článok mení a dopĺňa zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 374/2014 Z. z.“) tak, že v § 1 sa ods. 3 dopĺňa písmenom d). Na jeho základe sa zákon 374/2014 Z. z., nevzťahuje na pohľadávky štátu vzniknuté z vykonávania mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti medzi národnou implementačnou a koordinačnou autoritou a Európskou komisiou podľa zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Okrem toho sa v § 1 za odsek 4 vkladá nový odsek 5, v zmysle ktorého sa upravuje pôsobnosť zákona č. 374/2014 Z. z., na pohľadávky štátu z určených zmluvných vzťahov na základe zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ale aj z právoplatného rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny podľa osobitného predpisu.

Čl. VII

Tento článok mení zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V bode 1 sa mení a dopĺňa poznámka pod čiarou.

V bode 2 sa menia § 4 ods. 4 písm. b) a c) zákona č. 357/2015 Z. z. Na základe tejto zmeny má Úrad vládneho auditu právomoc v konaní rozhodovať o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ukladať a vymáhať sankcie za toto porušenie.

Čl. VIII

Ustanovuje sa účinnosť zákona, pričom sa navrhuje, aby zákon nadobudol účinnosť 15. októbra 2021 okrem čl. I § 11, ktorý nadobúda účinnosť 1. júla 2022.